

Ταξιδιώτες με Ειδικές Ανάγκες

Ταξιδιώτες με ειδικές ανάγκες είναι εκείνοι που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή και προσαρμογή των υπηρεσιών μεταφοράς που είναι διαθέσιμες για το σύνολο των επιβατών, συγκεκριμένα επιβάτες:

- ο με μειωμένη κινητικότητα
- ο με διανοητική αναπηρία
- ο Η προετοιμασία ενός ταξιδιώτη με μόνιμη αναπηρία δεν διαφέρει από εκείνη οποιουδήποτε άλλου ταξιδιώτη.

Ταξιδεύοντας με αναπηρία

- ο Άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν εξίσου το δικαίωμα να ταξιδεύουν και όντως ταξιδεύουν συχνά. Από τα 49 εκατομμύρια ατόμων με αναπηρία στις ΗΠΑ, το 70% ταξιδεύει.
- ο Ο κατάλληλος σχεδιασμός και η προετοιμασία μπορούν να μειώσουν ή να εξαλείψουν πολλές από τις δυσκολίες των ταξιδιών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και να συμβάλουν σε μια ευχάριστη εμπειρία.
- ο Οι φορείς τουρισμού χρειάζεται να είναι ευαισθητοποιημένοι.

Νομοθεσία

Η προστασία και ασφάλεια των ταξιδιωτών με ειδικές ανάγκες στο αεροπλάνο έχει θεσμοθετηθεί στις ΗΠΑ, στον Καναδά, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ευρώπη:

1. The Air Carrier Access Act
2. The Canada Transportation Act
3. The Code of Practice for Access to Air Travel for Disabled People
4. Air carrier contracts and passengers' rights within the European Union (European Commission)

Νομοθεσία υπάρχει επίσης για το ταξίδι με τρένο και πλοίο.

Γενικές οδηγίες

- Η αξιολόγηση από τον θεράποντα ιατρό του ταξιδιώτη είναι σημαντική πριν το ταξίδι για να εκτιμηθούν ενδεχόμενοι περιορισμοί μετακίνησης (όπως το μέσο μεταφοράς, η ανάγκη ειδικών καταλυμάτων ή συνοδεία) και να εντοπιστούν άλλα ζητήματα υγείας που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν προβλήματα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.
- Οι γενικές συμβουλές είναι παρόμοιες με αυτές που συνιστώνται στους ηλικιωμένους ταξιδιώτες.
- Η παροχή ειδικών συμβουλών από έναν εξειδικευμένο επαγγελματία υγείας ταξιδιωτικής ιατρικής σχετικά με την ασφάλεια του νερού και των τροφίμων, την αυτο-θεραπεία της διάρροιας, τους προληπτικούς εμβολιασμούς και την πρόληψη της ελονοσίας.
- Η ασφαλιστική κάλυψη του ταξιδιού. Στους ταξιδιώτες που απαιτούν ορθοπεδικά βοηθήματα, όπως αναπηρικά καρότσια, περιπατητήρες και τεχνητά μέλη, και βοηθήματα ακοής και όρασης, η ταξιδιωτική ασφάλιση τους χρειάζεται να καλύπτει επιπλέον κλοπή, απώλεια, ή ζημιά.
- Αν απαιτείται παροχή ιατρικής βοήθειας στο εξωτερικό, να προγραμματιστεί η επίσκεψη πριν την αναχώρηση (με ειδικούς, εάν απαιτείται).

Επιλογή του ταξιδιού και προετοιμασία

- Η φύση και η σοβαρότητα της αναπηρίας του ατόμου, καθώς και η ανάγκη για βοήθεια, ειδικά καταλύματα, ή ιατρικές συσκευές, ορθοπεδικά βοηθήματα έχουν σχέση με το είδος του ταξιδιού που τα άτομα με αναπηρία μπορούν να επιλέξουν.
- Κάποια ταξιδιωτικά γραφεία έχουν εμπειρία στην οργάνωση ταξιδιών για άτομα με αναπηρία και κάποιες οργανώσεις ειδικεύονται στην παροχή εκδρομών στα άτομα με ιδιαίτερες ανάγκες (π.χ., κρουαζιέρες με δυνατότητα αιμοκάθαρσης, ή για χρήστες αναπηρικών καροτσιών).
- Αυτά τα ταξίδια, προσφέρονται σε ποικιλία προορισμών ομαδικά, με ένα προκαθορισμένο δρομολόγιο, με επαγγελματική επίβλεψη, και με ιατρικές υπηρεσίες, όπου είναι απαραίτητο.
- Μπορούν να προκύψουν ειδικές ανάγκες κατά τη διάρκεια του ταξιδιού και στον προορισμό οι οποίες θα πρέπει να συζητηθούν με έναν ταξιδιωτικό πράκτορα για τη διαθεσιμότητά τους και επιβεβαίωση τουλάχιστον 48 ώρες πριν την αναχώρηση και κατά το check in.
- Επίσης, μπορεί να είναι χρήσιμη γραπτή επιβεβαίωση των ρυθμίσεων για την παροχή ειδικών υπηρεσιών. Επειδή πριν από την επιβίβαση και αποβίβαση απαιτείται συχνά βοήθεια, οι ταξιδιώτες με ειδικές ανάγκες είναι συνήθως οι πρώτοι κατά την επιβίβαση και οι τελευταίοι κατά την αποβίβαση.
- Τα άτομα που ταξιδεύουν με ορθοπεδικά βοηθήματα θα πρέπει να ενημερώνουν τα μεταφορικά μέσα έγκαιρα (π.χ. τα βοηθήματα μπορούν να αποθηκεύονται σε ειδικό θάλαμο στο αεροσκάφος).

- Ειδικά αιτήματα για θέσεις πρέπει να γίνουν κατά τη στιγμή της κράτησης, για παράδειγμα στο διάδρομο για να διευκολύνουν την εύκολη μετακίνηση και τη πρόσβαση στην τουαλέτα.
- Η αεροπορική εταιρεία μπορεί να μην είναι σε θέση να εγγυηθεί τα αιτήματα αυτά, αλλά θα πρέπει να είναι σε θέση να ενημερώσει τον ταξιδιώτη ποιες θέσεις είναι πιο εύκολα προσβάσιμες.
- Η αεροπορική εταιρεία μπορεί να παρέχει συνοδούς για να βοηθήσουν τον ταξιδιώτη στη μετακίνηση του.
- Επιβατικά τρέινα, λεωφορεία και πλοία στις αναπτυγμένες χώρες (πχ. Αμερική, Αυστραλία, Ιαπωνία, Καναδά, Ευρώπη) μπορούν να φιλοξενήσουν ταξιδιώτες με ειδικές ανάγκες (αυτές οι υπηρεσίες δεν να είναι οι ίδιες σε όλες τις χώρες).
- Πολλές κρουαζιέρες παρέχουν ευκολίες σε ταξιδιώτες με ειδικές ανάγκες μέσα στο χώρο του πλοίου αλλά και στα λιμάνια όπου αποβιβάζονται.

Ταξιδιώτες με σωματικές αναπηρίες

Οι σωματικά ανάπηροι ταξιδιώτες απαιτούν βοήθεια κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση και αυτό μπορεί να ζητηθεί είτε στην κράτηση ή στο check-in. Οι αεροπορικές εταιρείες προσφέρουν βοήθεια κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση.

Αναπηρικά αμαξίδια

- Μπορούν να ενοικιαστούν για ταξίδια μικρής διάρκειας. Οι ταξιδιώτες μπορούν επίσης να ταξιδέψουν με τα προσωπικά τους εφόσον ενημερωθούν τα μεταφορικά μέσα κατά τη διάρκεια της κράτησης και γίνει επιβεβαίωση 48 ώρες πριν την αναχώρηση διευκρινίζοντας επίσης και για το είδος του αμαξιδίου. Να συμπεριληφθεί στην ασφάλεια του ταξιδιού και το αμαξίδιο.
- Να γίνει έλεγχος λειτουργίας του πριν το ταξίδι.
- Να γίνει προμήθεια φορτιστή και εργαλείων επιδιόρθωσης σε περίπτωση ανάγκης.
- Ανάλογα με το μέγεθος μπορεί να μεταφερθεί στη καμπίνα του αεροπλάνου ή με τις αποσκευές.
- Σε κρουαζιερόπλοιο: τα καινούργια κρουαζιερόπλοια είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες των ταξιδιωτών με αναπηρικά καροτσάκια.

Ταξιδιώτες με βακτηρία, περιπατητήρες και άλλα ορθοπεδικά βοηθήματα μπορούν να ταξιδέψουν χωρίς επιπλέον χρέωση.

Άτομα με προβλήματα ακοής

- Κωφοί και βαρήκοοι ταξιδιώτες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες κατά τη διάρκεια του ταξιδιού (πιθανοί κίνδυνοι για την ασφάλεια τους π.χ. όταν οι οδηγίες που παρέχονται είναι προφορικές ή όπου υπάρχουν συναγερμοί). Μπορεί να απαιτείται η παροχή συνοδού κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

- Οι ταξιδιώτες που χρησιμοποιούν τα ακουστικά βαρηκοΐας θα πρέπει να φέρουν επιπλέον μπαταρίες.
- Οι κρατήσεις πρέπει να γίνονται έγκαιρα και να ενημερώνονται όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς (ταξιδιωτικός πράκτορας, εταιρεία μεταφορικού μέσου, ξενοδοχείο).
- Μερικά ξενοδοχεία παρέχουν οπτικά βοηθήματα για άτομα με προβλήματα ακοής, ώστε να μπορούν να είναι σε εγρήγορση σε περίπτωση συναγερμού ή τηλεφωνικές κλήσεις.

Άτομα με προβλήματα όρασης

- Οι ταξιδιώτες που χρειάζονται γυαλιά θα πρέπει να έχουν ένα επιπλέον ζεύγος, ένα κιτ επισκευής και ένα αντίγραφο της πιο πρόσφατης συνταγής.
- Χρήστες φακών επαφής θα πρέπει να λάβουν όλο τον απαιτούμενο εξοπλισμό μαζί τους (για να αποφύγουν τη χρήση νερού απολυμασμένου με ιώδιο, καθώς αυτό μπορεί να λεκιάσει μόνιμα τους φακούς). Οι φακοί επαφής μίας χρήσεως προσφέρουν μια βολική και σε λογική τιμή εναλλακτική λύση.
- Μερικοί τυφλοί ταξιδιώτες προτιμούν να ταξιδεύουν με συνοδό. Ειδικές εκπώσεις μπορεί να είναι διαθέσιμες για τους συντρόφους ταξιδιού (έρευνα σχετικά με τις ειδικές τιμές θα πρέπει να γίνει έγκαιρα πριν από το ταξίδι).
- Είναι χρήσιμο να υπάρχουν γραπτές οδηγίες και συγκεκριμένες διευθύνσεις, ιδιαίτερα αν ο ταξιδιώτης θα βασίζεται σε μέσα μαζικής μεταφοράς ή ταξί.
- Οι κρατήσεις πρέπει να γίνονται έγκαιρα και όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς να ενημερώνονται (ταξιδιωτικός πράκτορας, εταιρεία μεταφορικού μέσου, ξενοδοχείο) για την τακτοποίηση τυχόν ειδικών υπηρεσιών.

Σκύλοι οδηγοί

- Τα σκυλιά αυτά είναι ειδικά εκπαιδευμένα για να βοηθήσουν ένα άτομο με αναπηρία. Συνήθως απαιτείται πιστοποίηση του σκύλου ως οδηγός.
- Στις ΗΠΑ ειδική νομοθεσία προβλέπει την είσοδο του σκύλου σε μέσα μαζικής μεταφοράς, εστιατόρια, ξενοδοχεία και άλλα δημόσια κτίρια.
- Πρέπει να γίνεται έγκαιρα πριν το ταξίδι η προετοιμασία και η εξασφάλιση πληροφόρησης για τυχόν καραντίνα του ζώου τόσο προς όσο και από τη χώρα προορισμού (από την πρεσβεία ή το προξενείο της χώρας).
- Να βεβαιωθεί ο ταξιδιώτης ότι το σκυλί θα επιτρέπεται να εισέρχεται εκ νέου στην πατρίδα μετά από ταξίδια, και επίσης τι περιορισμοί μπορεί να υπάρχουν.
- Πριν από το ταξίδι, πρέπει ο σκύλος να εξεταστεί από κτηνίατρο και να διασφαλιστούν ή να επικαιροποιηθούν όλοι οι απαιτούμενοι εμβολιασμοί και να χορηγηθεί πιστοποιητικό υγείας και εμβολιασμού. Ορισμένες χώρες θα απαιτήσουν τα έγγραφα που πρέπει. Επίσης, συνιστάται ασφάλειας υγείας για το ζώο.

- Ο σκύλος πρέπει να φέρει γιλέκο, κολάρο, ζώνη ή άλλου είδους σήμανση που να προσδιορίζει το σκύλο ως οδηγό καθώς επίσης και τα στοιχεία του ζώου (όνομα και διεύθυνση του κατόχου, εμβολιασμός κατά της λύσσας).

Ταξιδιώτες με αναπτυξιακή ή διανοητική αναπηρία

- Η διανοητική αναπηρία δεν πρέπει να αποκλείει το ταξίδι.
- Ορισμένες οργανώσεις εξειδικεύονται σε εκδρομές αποκλειστικά για άτομα διανοητικά ανάπηρα.
- Γενικές συμβουλές που δίνονται σε άλλους ταξιδιώτες ισχύουν και για τα άτομα αυτά.
- Θα πρέπει να διαθέτουν δελτίο ταυτότητας με τη διεύθυνση του προορισμού τους, σε περίπτωση που χαθούν.
- Τυχόν ειδικές υπηρεσίες που απαιτούνται θα πρέπει να εξασφαλιστούν κατά την κράτηση του ταξιδιού και να επιβεβαιωθεί κατά το check-in.
- Αν το άτομο είναι σχετικά ανεξάρτητο και μπορεί να καταλάβει και να ακολουθήσει τις οδηγίες (π.χ. σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης), δεν υπάρχει ανάγκη για συνοδό.
- Απαιτείται συνοδός αν η αναπηρία είναι αρκετά σοβαρή για να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια του ταξιδιώτη.

Τα περισσότερα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι σε θέση να ταξιδέψουν. Μπορεί να υπάρχουν αντενδείξεις για κάποια ταξίδια και κάποιες δραστηριότητες που σχετίζονται με ταξίδια. Πολλές φυσικές και νοητικές αναπηρίες όμως δεν θεωρούνται αντένδειξη για το ταξίδι. Η κατάλληλη προετοιμασία πριν το ταξίδι μπορεί να εξασφαλίσει στους ταξιδιώτες με ειδικές ανάγκες μια ευχάριστη ταξιδιωτική εμπειρία.

Βιβλιογραφία

1. United States Department of Transportation. Air Carrier Access Act. Στο: www.dot.gov/airconsumer/horizons.htm [προσπέλαση Δεκέμβριος 2013]
2. Canadian Transportation Agency. Air Travel Accessibility Regulations. Στο: www.cta-otc.gc.ca/access/regs/air_e.html [προσπέλαση Δεκέμβριος 2013]
3. United Kingdom Department for Transport. Consultation Draft, Code of Practice, Access to Air Travel for Disabled People. Στο: www.mobility-unit.dft.gov.uk/consult/aviation/access/index.htm [προσπέλαση Δεκέμβριος 2013]
4. European Commission. Airlines' Contracts with Passengers. Στο: http://europa.eu.int/comm/transport/air/contrat-cons_en.pdf [προσπέλαση Δεκέμβριος 2013]
5. United States Department of Justice. Americans with Disabilities Act of 1990. Στο: www.usdoj.gov/crt/ada/pubs/ada.txt [προσπέλαση Δεκέμβριος 2013]
6. Centers for Disease Control and Prevention. Στο: <http://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2012/chapter-8-advising-travelers-with-specific-needs/travelers-with-disabilities.htm> [προσπέλαση Δεκέμβριος 2013]